

Kommunledningskontoret
Ekonomiavdelningen
Birgitta Hammar

2013-04-10

Dnr Ks 2013-

Kommunfullmäktige

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning samt hantering av markeringar och resultatutjämningsreserv

FÖRSLAG TILL KOMMUNSTYRELSEN

1. Kommunledningskontorets förslag tillstyrks.

FÖRSLAG TILL KOMMUNFULLMÄKTIGE

1. Mål och indikatorer för kommunens ekonomi i Strategisk plan utgör riktlinjer för god ekonomisk hushållning i Linköpings kommun.
2. Riktlinjer för hantering av markeringar och resultatutjämningsreserv fastställs enligt kommunledningskontorets förslag, bilaga 2.
3. Markeringen för osäkra skatteintäkter på 150 miljoner kronor omvandlas till en resultatutjämningsreserv.

SAMMANFATTNING

Riksdagen beslutade den 28 november att ändra kommunallagen. Det nya regelverket är ett komplement till de äldre regelverken om god ekonomisk hushållning i kommunallagens 8 kap. Förändringen innebär att det ges möjlighet att reservera överskott till en resultatutjämningsreserv. Medel från en resultatutjämningsreserv får användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel.

Enligt förändringen i kommunallagen ska fullmäktige besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen eller landstinget. Om kommunen eller landstinget har en resultatutjämningsreserv ska riktlinjerna även omfatta hanteringen av den.

Kommunledningskontoret gör bedömningen att mål, indikatorer samt beskrivning för kommunens ekonomi som finns i Strategisk plan med övergripande mål, också bör utgöra riktlinjer för god ekonomisk hushållning i Linköpings kommun. Nuvarande mål och indikatorer redovisas i bilaga 1.

Linköping har en stark ekonomi och en god soliditet. Därför bedömer kommunledningskontoret att det är möjligt att både göra markeringar för att möta tillfälliga framtida kostnadsökningar för specifika ändamål samt att reservera medel till en resultatutjämningsreserv för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel.

Linköping har inte haft något regelverk för markeringarna men eftersom lagen ändrats föreslår kommunledningskontoret att fullmäktige även beslutar om regler för hantering av kommunens markeringar. I bilaga 2 redovisas förslag till riktlinjer för hantering av markeringar och resultatutjämningsreserv i Linköpings kommun.

BAKGRUND

Riksdagen beslutade den 28 november att ändra kommunallagen. Förändringen innebär att det ges möjlighet att reservera överskott till en resultatutjämningsreserv. Medel från en resultatutjämningsreserv får användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel.

Enligt kommunallagen får reservering till en resultatutjämningsreserv göras med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av året resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger 1 procent av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.

<i>Exempel: Resultatutredning i bokslut 2012</i>	Belopp mnkr
Årets resultat	398
Årets resultat efter balanskravsjustering	229
1 % av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning	63
Belopp som är möjligt att markera	166

Enligt förändringen i kommunallagen ska fullmäktige besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen eller landstinget. Om kommunen eller landstinget har en resultatutjämningsreserv ska riktlinjerna även omfatta hanteringen av den.

Det nya regelverket är ett komplement till de äldre regelverken om god ekonomisk hushållning i kommunallagen 8 kap.

RIKTLINJER FÖR GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

I Strategisk plan med övergripande mål som fastställs av fullmäktige i början av mandatperioden finns mål samt indikatorer för kommunens ekonomi/finansiella mål.

Enligt förändringen i kommunallagen ska fullmäktige besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen. Sveriges Kommuner och Landsting redovisar följande exempel på frågor att ställa sig angående God ekonomisk hushållning

1. Hur ser vår finansiella ställning ut? Ska den förbättras, eller kan den ligga på nuvarande nivå?
2. Vilka resultatnivåer behövs för att nå den önskade finansiella ställningen?
3. Vad får ovan angivna nivåer för konsekvenser för omfattning och finansiering av investeringar?

Kommunledningskontoret gör bedömningen att mål, indikatorer samt beskrivning som finns i Strategisk plan med övergripande mål, också bör utgöra riktlinjer för god ekonomisk hushållning i Linköpings kommun. Nuvarande mål och indikatorer redovisas i bilaga 1.

RIKTLINJER FÖR HANTERING AV MARKERINGAR OCH RESULTATUTJÄMNINGSRESERV

Enligt kommunallagen ska budgeten upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna, det så kallade **balanskravet**. Om balanskravsresultatet för ett visst räkenskapsår är negativt, ska det återställas under de närmast följande tre åren.

Undantag får göras

1. i den utsträckning som medel från en resultatutjämningsreserv tas i anspråk, eller
2. om det finns synnerliga skäl.

Enligt tidigare lagstiftning kan synnerliga skäl vara:

1. Större omstruktureringskostnader i syfte att uppnå god ekonomisk hushållning.
2. Mycket stark finansiell ställning.
3. Om kommunen har budgeterat ett underskott med hänvisning till synnerliga skäl.
4. När man medvetet och tydligt gjort avsättningar och byggt upp ett avsevärt eget kapital för att möta tillfälliga framtida intäktsminskningar eller kostnadsökningar.
5. I speciella fall då ett frångående är mycket väl motiverat och där åtgärden är förenlig med god ekonomisk hushållning.

Linköpings kommun har under flera år tillämpat möjligheten att göra markeringar av eget kapital för olika tillfälliga framtida ändamål som t.ex. resecentrum enligt det fjärde och andra undantaget.

Markeringen innebär att om det uppstår ett underskott till följd av att kommunen fått kostnader för det specifika ändamål som markeringen avser, så behöver det underskottet inte återställas med hänvisning till att kommunen reserverat medel för det ändamålet.

Det går inte att använda markeringar för investeringsändamål, eftersom en investering inte påverkar årets resultat (resultaträkningen).

Linköping har inte haft något regelverk för markeringarna men eftersom lagen ändrats föreslår kommunledningskontoret att fullmäktige även beslutar om regler för hantering av kommunens markeringar. I bilaga 2 redovisas förslag till riktlinjer för hantering av markeringar och resultatutjämningsreserv i Linköpings kommun.

Linköping har en stark ekonomi och en god soliditet. Därför bedömer kommunledningskontoret att det är möjligt både att göra markeringar för att möta tillfälliga framtida kostnadsökningar för specifika ändamål och att reservera medel till en resultatutjämningsreserv för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel.

Att en markering är gjord innebär inte att motsvarande belopp pengar (likviditet) har reserverats för genomförandet eller satts av på något särskilt konto. Det medför att kostnaden som uppstår när markeringen ska tas i anspråk innebär en påfrestning på likviditeten. Därför är det särskilt viktigt att vid ianspråktagande av markeringar göra en avstämning mot den indikator för kommunens finansiella mål/god ekonomisk hushållning som rör likviditet.

MBL

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

KOMMUNLEDNINGSKONTORET

Peder Brandt

Bilagor

Bilaga 1	Kommunala mål och indikatorer för kommunens ekonomi enligt Strategisk plan med övergripande mål för innevarande mandatperiod.
Bilaga 2	Förslag till riktlinjer för hantering av markeringar och resultatutjämningsreserv i Linköpings kommun
Bilaga 3	Ny lydelse av kommunallagen 8 kap
Bilaga 4	Befintliga markeringar efter bokslut 2012

Kommunala mål för kommunens ekonomi enligt Strategisk plan med övergripande mål för innevarande mandatperiod

Linköpings kommuns ekonomi ska präglas av ansvarstagande i såväl goda tider som stunder av finansiell oro. God ordning på ekonomin skapar handlingsutrymme på både kort och lång sikt. Linköping ska ha regionens lägsta kommunalskatt.

Mål

Kommunkoncernen ska ha en långsiktig tillväxt i balans och ha ett resultat som tillförsäkrar framtida kommuninvånare en bibehållen eller förbättrad nivå på verksamhet, service och anläggningar.

Linköping har en stark ekonomi, men påverkas av händelser i omvärlden. Det är därför viktigt att det finns marginaler i ekonomin, att resurserna används på effektivaste sätt och att investeringar sker på ett ansvarsfullt sätt. Skattebetalarnas pengar ska förvaltas väl. Kommunen ska främja konkurrens och vara öppen för alternativa utförare i den kommunalt finansierade verksamheten.

Den starka befolkningstillväxten och de ambitioner som finns för Linköping medför att vi nu står inför flera viktiga framtidsinvesteringar, men alla investeringar låter sig inte förverkligas samtidigt. Kommunen, näringslivet och kommunens egna bolag kommer alla att vara viktiga i förverkligandet av de stora framtidsinvesteringarna som väntar.

Indikatorer

1. Kommunkoncernens soliditet ska inte vara lägre än 18 % och inte minska fler än två år i rad.
2. Kommunens soliditet ska inte vara lägre än 50 % och inte minska fler än två år i rad.
3. Bolagen inom Stadshuskoncernen ska generera resultat som möjliggör koncernbidrag eller utdelning till moderbolaget för att täcka moderbolagets kostnader och utdelning.
4. Bolagen inom Stadshuskoncernen ska klara att finansiera investeringar utan aktieägartillskott.
5. Kommunen ska endast lånefinansiera stora och långsiktiga investeringar*, dvs. där det är rimligt att kostnaderna för investeringen ska bäras även av kommande generationer.
6. Kommunens resultat inklusive reavinst/-förluster och med pensionerna redovisade enligt fullkostnadsmodellen ska under en tvåårsbudgetperiod vara så stort att investeringar som inte är stora och långsiktiga* kan egenfinansieras.
7. Kommunens likviditet ska under en tremånadsperiod i genomsnitt inte understiga beloppet som motsvarar en månads utbetalning av löner exklusive arbetsgivaravgifter vilket för 2011 uppgår till ca 190 mnkr.

* Med stora och långsiktiga investeringar avses investeringar och investeringsbidrag som överstiger 30 mnkr och har en livslängd på minst 20 år.

Förslag till riktlinjer för hantering av markeringar och resultatutjämningsreserv i Linköpings kommun

Gemensamt för markeringar och resultatutjämningsreserv

- Linköping har en stark ekonomi och en god soliditet. Därför bedömer kommunfullmäktige att det är möjligt både att göra markeringar för att möta tillfälliga framtida kostnadsökningar för specifika ändamål och att reservera medel till en resultatutjämningsreserv för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel.
- Reservering till markering och resultatutjämningsreserv får göras med sammanlagt högst det belopp som är möjligt att reservera enligt kommunallagen 8 kap 3 d §.
- Att en markering är gjord innebär inte att motsvarande belopp pengar (likviditet) har reserverats för genomförandet eller satts av på något särskilt konto. Det medför att kostnaden som uppstår när markeringen ska tas i anspråk innebär en påfrestning på likviditeten. Därför är det särskilt viktigt att vid ianspråktagande av markeringar göra en avstämning mot den indikator för kommunens finansiella mål/god ekonomisk hushållning som rör likviditet.

Markeringar

- Syftet med markeringarna är att medvetet och tydligt markera delar av överskott i bokslut för att möta tillfälliga framtida kostnadsökningar för specifika ändamål.
- De samlade markeringarna får högst uppgå till 1,5 miljard kronor. Vid ianspråktagande av markeringar ska påverkan på likviditeten beaktas.
- Fullmäktige fattar beslut om belopp och ändamål för nya markeringar.
- Kommunstyrelsen fattar beslut om disponering/ianspråktagande av markering inom det specificerade ändamålet för respektive markering.

Resultatutjämningsreserv

- Syftet med resultatutjämningsreserven är att utjämna intäkter över en konjunkturcykel.
- Resultatutjämningsreserven får högst uppgå till 300 miljoner kronor.
- Kommunfullmäktige fattar beslut om belopp för nya reserveringar till resultatutjämningsreserven.
- För att utjämna intäkter över en konjunkturcykel får medel ur resultatutjämningsreserven disponeras i budget om den prognostiserade underliggande skatteunderlagsutvecklingen för riket nästkommande år understiger den genomsnittliga utvecklingen av skatteunderlaget för de senaste 10 åren.
- Max 50 % av reserven får användas under ett år
- Kommunfullmäktige fattar beslut om att budgetera ett underskott som finansieras med disponering av resultatutjämningsreserven.
- Kommunstyrelsen fattar beslut om disponering av resultatutjämningsreserven under löpande år som finansiering av verksamheten på grund av hastigt försämrade skatteintäkter till en nivå för riket som understiger den genomsnittliga utvecklingen av skatteunderlaget för de senaste 10 åren.
- Vid disponering av resultatutjämningsreserven görs en slutlig avstämning i bokslutet av om skatteunderlagets utveckling för aktuellt år understiger den genomsnittliga utvecklingen av skatteunderlaget för de senaste 10 åren.

Lagtext

Ny lydelse kommunallagen 8 kap.

1 §

Kommuner och landsting ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer.

Fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen eller landstinget.

Om kommunen eller landstinget har en sådan resultatutjämningsreserv som avses i 3 d §, ska riktlinjerna även omfatta hanteringen av den.

Resultatutjämningsreserver

3 d §

Kommuner och landsting får reservera medel till en resultatutjämningsreserv under de förutsättningar som anges i andra stycket.

Reservering till en resultatutjämningsreserv får göras för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel, med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar enligt 4 kap. 3 a § lagen (1997:614) om kommunal redovisning, som överstiger

1. en procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunal-ekonomisk utjämning, eller
2. två procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning, om kommunen eller landstinget har ett negativt eget kapital, inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser.

Medel från en resultatutjämningsreserv får användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel.

4 §

Kommuner och landsting ska varje år upprätta en budget för nästa kalenderår (budgetår).

Budgeten för en gemensam nämnd upprättas av den kommun eller det landsting som har tillsatt nämnden. Budgeten ska upprättas efter samråd med de övriga samverkande kommunerna och landstingen.

Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna.

Undantag från tredje stycket får göras

1. i den utsträckning som medel från en resultatutjämningsreserv tas i anspråk enligt 3 d § tredje stycket, eller
2. om det finns synnerliga skäl.

5 a §

Om balanskravsresultatet enligt 4 kap. 3 a § lagen (1997:614) om kommunal redovisning för ett visst räkenskapsår är negativt, ska det regleras under de närmast följande tre åren.

Fullmäktige ska anta en åtgärdsplan för hur regleringen ska ske. Beslut om reglering ska fattas senast i budgeten det tredje året efter det år då det negativa balanskravsresultatet uppkom.

5 b §

Fullmäktige får besluta att en reglering av ett negativt balanskravsresultat inte ska göras om det finns synnerliga skäl.

Befintliga markeringar efter bokslut 2012

Belopp, tkr	Återstående belopp
Markering/ändamål	
Utvecklingsfond	1 735
Osäker slutavräkning (föreslås i särskilt ärende omvandlas till resultatutredningsreserv)	150 000
Infrastrukturåtgärder bl a till resecentrum, flygplatsområdet och kollektivtrafikåtgärder	369 386
Borgen, bostadsrättsföreningar	61 000
Näringslivs- och arbetsmarknadsåtgärder	15 500
Jobb, arbetsmarknad, ungdoms- och trygghetssatsningar	35 000
IT-infrastruktur	5 000
Inkubatorverksamhet, miljöteknikcentrum, Hälsans nya verktyg etc.	24 700
Kompetensutveckling	12 450
Ombudgetering 2012 års resultat	2 530
Markering för kompetensutveckling	85 797
Markering för sociala investeringar	30 000
Markering för utveckling av Konsert & Kongress, events, jubileum m m	15 000
SUMMA	808 098